

Marcel Van Laethem

1937 - 2025

WELKOM

 Jef

Voor een laatste maal
brengt Marcel ons allen samen
om van hem afscheid te nemen.

Marcel,
wij zijn met velen
wiens leven op een bepaalde wijze
met jouw levensverhaal verweven is,
ieder met zijn of haar verhaal.

Marcel,
wij leerden elkaar kennen in 1977.
De bisschop van Gent had me buiten gezet
omdat ik veel te radicaal dacht
en ontheemd zocht ik nieuwe mensen op
in het voor mij nieuwe, onbekende bisdom.

Toen ik bij mijn eerste benoeming
geen ruimte kreeg van een autoritaire pastoor
rinkelde bij jou het belletje van Hoegaarden
en heb je mijn benoeming in Kessel-Lo mogelijk gemaakt.

Twaalf jaar later verhinderde
mijn gewezen Gentse bisschop
mijn benoeming tot nationaal KAJ proost.
Ik voelde me niet meer thuis in die kerk,
ik was zoekende en ik vond niet.
Jij had het gezien en zei me:
Jef, wees verstandig,
treedt niet uit voor je ander werk hebt.

Zover kwam het niet.
Jij was inmiddels aalmoezenier in Leuven Hulp
en wist me te vertellen dat er in Brussel een open plaats was.
Zo begon ik in 1990 als gevangenis-aalmoezenier in Sint Gillis.

Met de gevangenen ging jij om
zoals je dat deed met mij:
luisteren en een ruimte scheppen
waarin zij konden groeien
en tot leven komen.

Marcel,
met jou verlies ik een tochtgenoot,
een uitgelezen gesprekspartner
om over de ons belangrijke thema's
kritisch door te denken.

Zonder onderlinge afspraak
bleven wij dezelfde boeken lezen.

Oh ja, dit moet ik je nog meegeven.
Het is je gelukt om op schalkse wijze
nog een laatste opdracht
in mijn schoenen te schuiven.
Toen je broer Gilbert vroeg
of je je uitvaart had voorbereid
bleef je het antwoord schuldig
en zei je eenvoudig:
vraag het aan de Jef,
hij zal het wel doen,
ik heb er het volste vertrouwen in.

GEBED

 Jef

Ene,
doe mij leven, naar uw woord.
Naar waar mijn pad voert
is uw woord mij een licht,
een lamp voor mijn voeten.
Uw woord zal ik volbrengen
ten einde toe.

 Jef

Marcel was vele jaren priester in de Don Bosco parochie
en gevangenisalmoezenier in Leuven Hulp.
Wij luisteren eerst naar een eerbetoon van zijn vriend John
gebracht door Siska en daarna naar een getuigenis van Bart
vanuit de Don Bosco gemeenschap.

GETUIGENIS VAN ZIJN VRIEND JOHN

 Siska

Beste mensen,

Marcel en ik leerden elkaar kennen in de gevangenis. Dergelijke kennismakingen worden meestal verzwegen en niet in publieke context verteld. Toch waren we er fier op. Meer nog : we gingen samen gevangenissen bezoeken in Frankrijk, Rome, ... Een vriendin zei recent dat we “partners in crime” waren... maar dan aan de andere kant van de tralies.

Ik was namelijk gevangenisdirecteur en Marcel was aalmoezenier in de Hulpegevangenis Leuven. Achteraf bleek dat hij ook Siska, mijn huidige vrouw, kende. Eigenlijk kende hij haar voor hij mij kende. Van in de Spaanse les. Marcel was van vele markten thuis.

Sedert we elkaar leerden kennen, is er een trouwe vriendschap ontstaan. Marcel kwam voor zijn dagtaak in de gevangenis een praatje maken. Zo begon hij zijn dag. Marcel heette dat werken. Hij bleef in de gevangenis eten op de middag. De zaterdag, voor de mis, kwam hij bij ons langs om een tas koffie te drinken en “iets met chocolade” te eten. Het deed er niet toe wat. Over wat hij hoorde van de gedetineerden, bleef hij discreet. We babbelden veel over het penitentiair systeem, zaken die voorvielen. Marcel kon goed luisteren. Hij had ook over alles een mening. En hij genoot van het leven : niet alleen koffie met iets er bij, maar ook een goed glas wijn, lekker eten,... Zelf heb ik hem nooit weten koken. Kon hij koken ? Hij zou zeker zeggen van wel.

Ik kan me niet meer juist herinneren wanneer ik Marcel voor het eerst ontmoet heb. Het moet eind tachtiger jaren geweest zijn. Een kleine veertig jaar geleden. Een bijzonder moment was dat zijn vader, slechtziend, eens in de gevangenis wou geweest zijn. En hoewel ik doorgaans zeer principieel van aard ben, heb ik dat toch toegestaan. Cel nummer 7 had zijn vader, zo goed en zo kwaad als het ging, gezien en onthouden.

Marcel kende ook mijn ouders. Kennen is een groot woord. We zijn ooit voor prospectie voor een reis met de gevangenismedewerkers naar Lille, Rijsel geweest. Mijn Westvlaamse roots waren niet zo ver daar vandaan. En op de terugreis trokken we naar mijn vroegere thuis. Mijn ouders waren fier dat ik met een pastoor op stap was. Een heuglijk moment voor Marcel – voor mij minder - was toen mijn moeder hem vroeg om mij goed in het oog te houden. Toen hij over mij begon af te geven, in termen van “groot gelijk dat je dat vraagt, hij moet best in het oog gehouden worden en zijn manieren houden”, leek het mij de hoogste tijd om naar Brabant terug te keren. Mijn moeder sprak me er later nog vaak over aan. Over wat de aalmoezenier gezegd had. Ik was meer dan 30 jaar...

Ik zou bladzijden kunnen vullen met anekdotes. We hebben veel gelachen, veel gepraat, ernstige gesprekken gevoerd, onnozel gedaan. Ik herinner me nog een moment dat we naar Emmanuel, zijn neef gingen in Lennik, die een wijnzaak had. Huis Vossen. Daarna gingen we naar café “De rare vos”. De eigenaar die zowel Marcel als Emmanuel kende, haalde zijn beste wijnen boven. Ik was aardig door de wind. Marcel ook en die moest nog rijden. Hij zette even het verkeer naar zijn hand en reed links. Toch enkele tientallen meters... Ik kwam thuis en legde mij in de zetel te slapen. Marcel had die avond nog kandidaat trouwers op bezoek die de huwelijksmis kwamen bespreken. Als ik me goed herinner, had die bijeenkomst niet zo lang geduurd... Marcel had laten weten dat hij zich niet zo lekker voelde...

Deze week vernam ik nog van een koppel dat zou trouwen. Toen de kandidaat bruid vroeg of het niet nodig was dat er stilgestaan werd bij het sacrament van het huwelijk en de verplichtingen, vroeg onze parochiepriester of zij bereid was alles te doen wat haar man vroeg. Zijn antwoordde “neen”. Waarop Marcel dan zei : voilà, over wat moeten we dan nog babbelen... Dit koppel is nog steeds samen. Over dat van het gesprek na het bezoek aan De Rare Vos is niets geweten...

Sedert mijn carrièrewending naar de psychiatrie in Rekem, tegen de Nederlandse grens, zagen we elkaar minder. Maar we hielden contact. Op de verjaardagen werd gebeld. En als er iets gebeurde dat met leven en dood te maken had, zagen we elkaar. Marcel heeft onze kinderen gedoopt in Bokrijk. Hij was op alle communies aanwezig. Ook op de begrafenis van moeder en vader. Speciale weetjes lieten we elkaar weten. Zo van “weet je wie ik recent gezien heb” of “weet je wie ook langs geweest is” ...

Zaterdag 22 maart zaten Siska en ik 's avonds op restaurant in Middelkerke.. Marcel aan de lijn om te zeggen dat hij kanker had. Hij wou dat laten weten. Hij wist niet hoe het zou aflopen, en hoopte het beste. “Ons An volgt alles op vanuit Gasthuisberg.” In betere handen kon hij niet zijn. En, zei hij nog, “ik heb een goed leven gehad”. Had hij een voorgevoel ?

We spraken af dat ik hem ging bezoeken. Eerst voorafgaandelijk eens bellen. “Johnneke, je raadt nooit naast wie ik lig. Naast een gevangenisdirecteur die vroeger in het penitentiair schoolcentrum Hoogstraten gewerkt had. We hebben al veel over jou geroddeld.” De Marcel zoals we hem kenden. We gingen op bezoek naar het ziekenhuis. Hij mocht de volgende week naar huis. We hielden contact. En we zouden hem terug opzoeken als hij thuis was. Ik had een kaartje geschreven dat ik niet het gevoel had dat hij aan het einde van zijn leven bezig was. En ik reflecteerde over de momenten dat hij er voor mij geweest was. Mar-

cel was een belangrijke persoon tijdens mijn niet gemakkelijke echtscheiding. Hij was er voor mij geweest, ik wilde er nu ook voor hem zijn. Juister nog : wij, Siska en ik wilden er voor hem zijn.

Op 4 mei verjaarde hij. We hadden laten weten dat we eens langs zouden gaan. Niet in de namiddag, want dan kwam zijn familie. In de voormiddag was goed, niet te vroeg. Veel telefoons voor zijn verjaardag. Maar, begrijpelijk, niet de Marcel die vrolijk was. Eten of drank konden we, gelet op zijn gezondheidstoestand niet meebrengen. Een boek gekocht, over het kasteel van Gaasbeek. Daar was hij nog veel geweest, vertelde hij bij het bezoek.

's Anderendaags moest hij opnieuw naar het ziekenhuis. Wij zouden hem later op de week eens bellen. Dat was zaterdagmorgen, 10 mei. Eerst op de vaste telefoon. Geen antwoord. Dan op de GSM. Was dat verschieten... Marcel was nauwelijks te verstaan. Hij had griep vertelde hij. Bezoek kon dan ook niet. We spraken af dat we elkaar om de twee dagen zouden bellen. Maandag 12 mei zou de volgende keer zijn. Er was telefoon, maar niet van Marcel. Het was trouwe Greet met het droevige nieuws...

Marcel, goede trouwe vriend, ik heb heel veel aan jou gehad en ik ben je dankbaar voor de vele mooie momenten, voor Siska en voor mij. In een moeilijk moment vroeg ik aan jou : "waar denk je dat ik volgend jaar sta". Je zei één woord : "elders". Nu ben jij elders. We geven jou af, zoals ze dat in Limburg treffend zeggen. "Overgaan". Dat staat ons allemaal te wachten. En stel dat we elkaar tegenkomen, elders, zal ik je vertellen wat mijn vrouw op jouw uitvaart voorgelezen heeft. Van wat ik geschreven heb. Omdat ik zelf niet in staat ben om het te lezen in deze situatie. En jij zal zeggen : "mo Johnneke toch"...

Ik ga je missen. Ik hoop dat het je goed gaat ergens, elders. Ik zal ondertussen mijn manieren hier houden. Beloofd. Jij ginder ook ?

GETUIGENIS VAN BART MENEVE

 Bart

1.

Ik heb Marcel echt leren kennen toen ik achttien was. Vanuit Chiro blauwput had ik een lief gevonden in Don Bosco. Ik had mijn Ann en haar gezelschap op kamp gebracht diep in de Ardennen. Maar... nog voor ik zelf was thuisgeraakt zat jij, Marcel, al bij mijn ouders op de sofa. Ann proper ingepakt door een Waalse spoedarts. Of ik voor haar kon zorgen want mijn schoonouders to be waren op vakantie. En jij moest terug naar de kampplaats. Je hebt toen gedacht, Marcel, dat heb ik goed geregeld. Hij zal heel voorzichtig moeten zijn want een gebroken sleutelbeen doet zeer.

Weet ge nog Marcel dat was dat kamp waar je als tegenprestatie voor het kampterrein een mis moest doen. Omdat ze daar, toen al, zonder pastoor zaten. Het was een erg traditionele viering compleet met stoelelenden. Uitgevoerd in vlekkeloos frans en opgeleukt door de hele speelclub die ook nog eens verkleedkleden aanhadden en je de kerk hadden zien binnengaan.

Je stoïcijnse optreden toen was schitterend en legendarisch bij alle Chiroleden van mijn generatie.

Je was helemaal anders dan het standaardbeeld dat ik had van een priester. Jan Van Hellemond weet Je wel. Misschien was het de woensdagmiddag als je in uw witte tennishort met je racket onder de arm naar de auto liep. Zeker was het je glimlach met het kijkende vingertje naar Ann vanuit uw bureau als ze uit het raam boven de bloemenwinkel hing te roken.

Zo ben ik van Chiro Blauwput weg getransfereerd naar kamp Don Bosco.

Je was meestal daar als er gelachen kon worden. En je lach was gul en warm. Maar je wist ook als geen ander wanneer de tijd rijp was om dieper te gaan en over de dingen des levens te praten. Je was ook dan gewoon Marcel. Niet meneer pastoor maar één van ons die samen met ons zoekende was en haast ongemerkt de paden markeerde om "goei" mannen en vrouwen van ons te maken.

En ik stel me voor dat ge dan later bij een goed glas wijn eens in jezelf gelachen zult hebben. Hoe ge ons ongemerkt bij de oren had genomen. Onze neus in de goede richting had gezet. Op zo'n manier dat we dachten dat we de weg helemaal alleen hadden gevonden.

Maar het kan ook anders. "Wij... moeten eens klappen." Zei je toen er een haar in de boter zat tussen Ann en mij op een kamp Ik heb toen moeten praten als Brugman. Wat mijn plannen waren met Ann? Of ik goed voor haar ging zorgen? Ik weet niet hoe dat voor U was Marcel

maar voor mij was dat het dichtste dat ik ooit bij een echte biecht ben gekomen.

2.

Maar... Gij hebt ons getrouwd en onze kinderen gedoopt.

Toen onze oudste klaar was voor de eerste communie, Marcel, toen zag je een kans. Bart... Ann was in de Chiro toch heel goed met die klein mannen hé. We hebben volk tekort dit jaar want het zijn veel kinderen, ook Laure en Giel. En met jullie twee erbij...

We hebben het graag gedaan Marcel. We kozen met z'n allen een goed verhaal. Liefst iets met beestjes. Dat zet alles wat dikker in de verf. Iets waarmee we aan slag kunnen, knutselen, een liedje maken, spelletjes verzinnen.

Alles waarmee je iemand zachtjes met de neusjes in de goede richting zet. Jong en oud.

- “De mooiste vis in de zee”
over eenzaamheid, vriendschap en delen.

- “De echte winnaar”
over de beste willen zijn of toch behulpzaam en een redder in nood.

En altijd hing iedereen aan je lippen als je weer eens een mooi verhaal vertelde. Waarna jij de ouders doorheen dat stukje van de geschriften loodste dat logisch aansloot bij het verhaal.

3.

Voor je op rust ging sprak je me aan; “Bart, de kerkfabriek, daar hebben we nog iemand nodig die iets van gebouwen weet. Dat is niet zo veel werk.... Maar voor het bisdom moet er vier keer per jaar een vergadering zijn met een kort verslag en je zou mij een groot plezier doen als jij dat zou willen doen”

Ongetwijfeld heb je daar soms aan terug gedacht.

Ik denk er in ieder geval veel meer dan vier keer per jaar aan Marcel.

4.

Daarna heb je U teruggetrokken in de heilige geeststraat.

Je was daarna veel minder aanwezig in mijn leven.

Maar als we elkaar toevallig tegen het lijf liepen was er dadelijk contact.

Net voor de kerst nog. Een woensdagmiddag, je had net de wekelijkse viering gedaan voor de zusters. En ik dacht ook toen weer Marcel die wordt niet ouder.

Ik heb sinds vorig jaar Freddy in het cvo houtbewerking. En hij zal U ongetwijfeld verteld hebben dat jij al eens bij ons twee over de tong ging.

Hoe je iedere keer als je naar de gevangenis ging bij hem de bureau binnen walste een taske koffie maakte en bij hem aan den bureau ging zitten om een klapke te doen. Hoe jullie vrienden zijn gebleven. Hij bewonderde dat jij overal graag gezien werd zowel bij het personeel als bij de residenten. In jullie telefoongesprek van nog maar enkele dagen geleden herkend hij nu een stukje afscheid en ook jou aanvaarding.

Marcel ik stop nu. Ik ben al veel te lang bezig en iedereen hier, heeft een hoofd vol met herinneringen.

En door deze herinneringen leef je voort in het hart van ieder van ons.

Het ga je goed aan de overkant.

 Mozart - Pianoconcerto nr 21

LAAT DE LEEGTE LEEG

 Janne

Als je van iemand houdt en je bent van hem gescheiden, kan niets de leegte van zijn afwezigheid vullen; je moet dat niet proberen, je moet eenvoudig aanvaarden en volharden.

Dat klinkt erg hard, maar het is ook een grote troost; want zolang de leegte werkelijk leeg blijft, blijf je daardoor met elkaar verbonden. Het is fout te zeggen : God vult de leegte. Hij vult haar helemaal niet, integendeel, Hij houdt die leegte leeg en helpt ons zo de vroegere gemeenschap met elkaar te bewaren, zij het ook in pijn.

Verder : hoe mooier en rijker de herinneringen, des te moeilijker de scheiding. Maar dankbaarheid verandert de pijn der herinnering in stille vreugde. De mooie dingen van vroeger zijn geen doorn in het vlees, maar een kostbaar geschenk dat je meedraagt. Je moet zorgen dat je niet in herinneringen blijft graven en je erin verliest; een kostbaar geschenk bekijk je niet aldoor, maar alleen op bijzondere ogenblikken; buiten die ogenblikken is het een verborgen schat, een veilig bezit; dan wordt het verleden een blijvende bron van vreugde en kracht.

Dietrich Bonhoeffer in 'Verzet en overgave'

 Bach - Bist du bei mir
boy soprano Aksel Rykkvin (11y) & Kåre Nordstoga

LEZING UIT HET EVANGELIE VOLGENS JOHANNES

 Jef

In het begin was het Woord,
het Woord was bij God
en het Woord was God.
Het was in het begin bij God.
Alles is erdoor ontstaan,
zonder het Woord
is niets ontstaan
van wat bestaat.
In het Woord was leven
en het leven was het licht
voor de mensen.
Het licht schijnt in de duisternis
en de duisternis heeft het niet
in haar macht gekregen.

DUIDING

 Jef

1.

Laat de leegte leeg.
Vul ze niet met
een beeld van God.
Laat de leegte leeg,
zo blijven we
met elkaar verbonden.

Doorheen de tekst van Bonhoeffer
horen we de stem van Marcel klinken.

Dietrich Bonhoeffer
was een protestantse theoloog
de eerste van de moderne tijd,
voorloper van de God-is-dood theologie.

Voor Bonhoeffer was de navolging van Jezus,
het in de praktijk brengen van de bergrede
de juiste beleving van het geloof.

Dat was het ook voor Marcel
of zoals zijn broer Gilbert het verwoordt:
het evangelie was zijn leidraad.

2.

Tijdens zijn leven heeft Marcel
zowel de samenleving als de kerk
grondig zien veranderen.

Steeds heeft hij gezocht om het geloof
- dat voor hem bijbels was -
in een begrijpelijke en hedendaagse
taal te verwoorden.

Zo heeft hij in de jaren 70 mensen bevrijd
van een dogmatisch keurslijf
waarin zij gevangen zaten.

Eind de jaren 70
trok Marcel zich voor een week terug
met het standaardwerk van Fernando Belo:
Lecture matérialiste de l'évangile de Marc:
récit -pratique - idéologie.
Hij verwerkte het.
Hij doorgrondde het.

Het was het begin van vele
bijbelgroepen en samenkomsten
ook in de Don Bosco parochie.
Onder de naam bevrijdende bijbellezing
doorprikte Marcel de burgerlijke lezing
en leerden de mensen de bijbel kennen
als een maatschappelijk geëngageerd boek.

In die periode schreef ik
met het bijbelcollectief de brochure
Markus, het verhaal van een praxis.
Het breken van het brood
als teken van een engagement,
van een levenswijze in dienst van mensen
en van een rechtvaardige maatschappij.

Vele initiatieven zagen
vanuit de parochie het levenslicht
ik denk aan Oikonde, een organisatie
die vanaf de jaren '70 daklozen, ex-gedetineerden
en –psychiatrische patiënten in kleinschalige huizen opvangt;
Hejmen vzw, een organisatie
die verschillende vormen van ondersteuning
aanbiedt aan volwassenen met een beperking;
De vzw Toemeka die opkomt voor een samenleving waarin
iedereen, ook volwassen mensen met een verstandelijke handicap,
volwaardig kan deelnemen, zich ontplooiën of zich thuis kan voelen

3.

In december zijn Marcel en ik
nog voorgegaan in de uitvaart
van Leo Wuyts.
Leo en zijn vrouw Marie-Paul
waren binnenhuisarchitecten
die de stille zone hebben vorm gegeven.

Marcel stond erop om in deze viering
het begin van het Johannesevangelie,
dat wij zojuist hebben gehoord,
als bijbelse lezing te nemen.

De voorbije twee jaar verdiepte hij zich
in het evangelie van Johannes
en had hij zijn beeld van God scherp gesteld.
Hij was erop gebrand om zijn ideeën mee te geven.

Marcel geloofde al lang niet meer
in een persoonlijke God.
Het woord was God voor hem
zoals de evangelist Johannes het schrijft.
Het woord dat leven schept,
een licht is voor onze voeten,
Dat woord waarin ons richting wordt gegeven
dat onze gang bepaalt bij het leven,.

Woorden worden een verhaal van bevrijding
in de eerste vijf boeken van de bijbel: de Thora.
In het hart van de Thora lezen wij:
"heb je naaste lief als jezelf".
Ook lezen we er de tien woorden
waarop een samenleving wordt gegrondvest
waarin macht wordt gedeeld met ieder
zodat gerechtigheid en vrede mogelijk worden.

Dit wou Marcel nog meegeven
tijdens de uitvaart van Leo
en geef ik jullie vandaag mee.

Maar zijn zoektocht ging verder.
De laatste maanden
las Marcel het boek "de profeten"
waarin Rabbi Heschel beschrijft
hoe de profeten
door hun levenswijze,
door hun engagement,
door de woorden die zij spreken
God aanwezig stellen
in het dagelijks leven.

Profeten verlangen naar historische gerechtigheid
en laten Gods betrokkenheid op de wereld zien,
zijn zorg en liefde voor recht en mensen.

Marcel vond het een moeilijk boek
en zou nog veel moeite hebben moeten doen
om ook dit in een begrijpelijke
en hedendaagse taal door te geven.

4.

Marcel is heengegaan
in de periode tussen pasen en hemelvaart
een periode waarin de verhalen worden verteld
over Jezus aanwezigheid onder zijn leerlingen
ook al was hij gestorven.

Marcel heeft steeds voor het leven gekozen
en is de omgekeerde weg gegaan,
de weg van dood naar leven.
Wij zullen hem niet bij de doden vinden
maar onder de levenden.
Hij blijft onder ons aanwezig.
Hij leeft.

♪ *Bertrand Chamayou Erik Satie - Gymnopedie NO 1*

GETUIGENIS FAMILIE VAN LAETHEM

📖 Katlijn, Wauter en Veerle

'Krrkrrr'

We zijn midden de jaren '70. Het is morgen school en dus moeten Veerleke, Wauter en Kathelijntje vroeg naar bed. Maar dat is niet erg want vanavond is nonkel Marcel in Schepdaal. Dat betekent dat we eerst recht hebben op een paar spannende verhaaltjes! Neen, niet over Jezus of God. Hooguit over de dieren uit de ark van Noë, al bleek er achteraf gezien vaak wel een boodschap van liefde, vriendschap of rechtvaardigheid in die verhaaltjes te zitten. Maar het ging evengoed over trollen en kabouters, prinsessen en koningen, draken en monsters...

'Ik ben uitverteld', zei Marcel dan plots. 'Ik ken geen enkel sprookje meer. Het is tijd om te gaan slapen.' Peter Zierebeek, nonkel Edward en zijn broerke waren beneden op hem aan het wachten om te kaarten. En Jeanneke had koffie met chocolaatjes klaargezet. Maar zo rap gaven wij ons niet gewonnen.

Wij hadden een trucje bedacht dat wonderwel werkte! Een van ons draaide even met de wijsvinger tegen de slaap van nonkel en zei 'krrkrrr' en plots kwam er tóch nog een sprookje... 'krrkrrr' ... En nog een, nog spannender dan het vorige. Tot nonkel lachend opsprong. 'Nu is het echt gedaan. Slaapwel en lekker dromen.'

Toen ik een tweetal weken geleden vernam dat nonkel Marcel opnieuw was opgenomen in het ziekenhuis, heb ik vaak bij mijzelf gedacht 'krrkrrr... Toe nonkel, brei er minstens nog één verhaaltje aan. Het mag ook kort zijn hoor. Je had toch beloofd dat je op de BBQ zou komen?'

Maar Veerleke, Wauter en Kathelijntje voelden het aankomen. Er zou geen verhaaltje meer volgen. Het was nu écht gedaan.

Slaapwel en lekker dromen nonkel. En bedankt voor alle mooie sprookjes, maar vooral voor jouw verhaal met ons. Jan en Jeanneke, Veerleke,

Geert en An

Lieve nonkel Marcel,

Het is raar, als ik hier moet staan, sta jij normaal gezien daar en zeg je wanneer ik mag beginnen.

Nonkel Marcel is er ook gewoon gans ons leven bij geweest.

Toen we klein waren, was jij nonkel "Patel," de fantastische verhalen verteller (de wondervogel, Swimmie...). Ik heb lang gedacht dat nonkel Marcel al die verhalen ook zelf geschreven had, totdat ik de bibliotheek bij hem thuis ontdekte, maar dan nog: beste verteller.

Toen we wat ouder waren en op kot zaten in Leuven. Op avonden dat we, in de plaats van te zitten blokken, bij nonkel Marcel langsgingen om te filosoferen en te discussiëren. Er waren geen onderwerpen die niet bespreekbaar waren, al zeker niet als er daar een glaasje rode wijn bij geschonken werd.

Bij alle grote gebeurtenissen was nonkel Marcel erbij: doopsels, communies, huwelijk .. maar ook als we afscheid moesten nemen van diegenen die ons heel nabij waren. En je vond het ook geweldig dat je die traditie van doopsels en communies kon verderzetten wanneer onze kinderen er waren. Vooral kinderen met een rebels kantje, die bijvoorbeeld liever met hun communie kleren in een plas stonden te springen, die vond je geweldig.

Maar dé absolute topper werd de "alles kan en alles mag" - dag. Die is ontstaan in de Panne, waar oma Danielle en opa Gilbert met ons mannen op vakantie waren. En dan kwam nonkel Marcel een dag naar daar en was het "alles kan en alles mag": op de paardemolen, in de speeltuin, nog eens op de paardemolen, veel suiker (wafels, ijsjes..) en vooral veel plezier, ik denk nog meer voor nonkel Marcel zelf dan voor de kinderen... Onder geen beding mochten daar ouders bij zijn. Meestal plande je die dag ook strategisch in, de dag voor wij, de ouders, ook een paar dagen naar de zee kwamen om uit te rusten van ons werk. De dagen nadien waren dan ook meer een "nu is het toch wel genoeg"-dag.

Lieve nonkel Marcel,

We hebben het ook daarover gehad: komt er nog iets..., erna .., nu dus misschien? Ik moest dat wel eens vragen, dat was immers jouw vakgebied, dacht ik. Ik weet het antwoord nog altijd niet, maar ik hoop dat het zoals "alles kan en alles mag" zal zijn,

We missen je, dikke kus en knuffel van ons,

GETUIGENIS FAMILIE VAN DONINCK

 Janne en Ilke

Marcel hoorde bij onze familie.

Hij leerde onze grootouders, Greet en Karel, kennen bij de doop van tante Elke, waar hij verantwoordelijk was voor de muziekkeuze tijdens de viering.

Uit die eerste ontmoeting groeide een hechte vriendschap, en al snel werd hij een vaste waarde in onze familie, een waardevolle en geliefde aanwezigheid.

Hij werd peetvader van nonkel Jan, ging mee op vakantie, en bracht leven aan de keukentafel met zijn boeiende verhalen, zijn anekdotes, zijn belevenissen.

Die bracht hij op zijn eigen manier, met fonkelende ogen, een warme stem en een flinke portie humor.

Marcel had namelijk een bijzondere gave: hij kon vertellen, en hoe! Hij nam je mee in alles wat hij had meegemaakt.

Als kind hingen we allemaal aan zijn lippen. Hij las ons ook niet zomaar voor – hij kende zóveel verhalen uit het hoofd dat we telkens aan zijn voeten kwamen zitten, klaar om te luisteren naar een nieuw hoofdstuk over Stach uit De Koning van Katoren.

Ik ben er zeker van dat die verhalen nóg beter klonken zoals hij ze uit het hoofd vertelde, dan hoe ze neergeschreven waren in het boek.

We stonden altijd te popelen om hem weer te zien, voor een volgend verhaal, een volgend grapje, een volgend moment van gezellig samen-zijn...

Zijn liefde voor verhalen ging hand in hand met zijn liefde voor boeken. Toen we ouder werden, bleef die liefde voor boeken bestaan.

Samen met Mammie snuisterde hij in Barboek, terwijl zij een theetje dronk en hij genoot van een glaasje wijn.

Marcel las de boeken eerst, gaf daarna zijn selectie door aan Mammie – en de mooiste exemplaren werden vervolgens weer doorgegeven aan de volgende generaties.

Marcel was niet alleen een verteller. Hij was ook een luisteraar. Een helper.

Voor zovelen bood hij een schouder, een troostend woord, of een helpende hand.

Hij velde geen oordeel, maar luisterde met open hart en zocht steeds naar begrip.

Voorals mens die het moeilijk hadden, lagen hem nauw aan het hart. Voor hen streed hij, naast hen stond hij.

Dat was zijn missie, zijn overtuiging.

En toch kon hij ook zo oprecht genieten van de eenvoudige dingen in het leven.

Samen aan tafel, de heerlijke keuken van Mammie, de wijn die hij met zorg uitkoos en meebracht - het waren momenten van echte verbondenheid. En die deelden we maar al te graag met hem. Net zoals de vakanties, vol herinneringen, die we nu des te meer zullen koesteren.

Want Marcel was niet alleen een familiemens, hij was ook echt een man van de wereld. Geïnteresseerd in geschiedenis, kunst en cultuur, trok hij altijd met open blik de wereld in. In zijn laatste weken heeft hij daar nog veel over verteld: zijn avonturen in Nicaragua, Cuba, Irak, en de vakanties die hij met onze grootouders en hun gezin maakte.

En altijd, waar hij ook ging, bleef hij zichzelf: speels, warm, een tikkeltje ondeugend. Geen familiebezoek zonder een knipoog, een goede grap en liefdevolle plagerij. Marcel had er zoveel plezier in, en wij speelden graag mee.

Liefste Marcel,

We hopen dat er daarboven een mooie plek is. Met een goedgevulde bibliotheek vol prachtige boeken en uitzicht op de bergen.

Dat je daar een goeie Westmalle Tripel kan drinken, gevolgd door een vers klaargemaakt visje en een uitstekend glas wijn.

Aan een gezellige tafel, omringd door geliefden die op je wachten, klaar om te luisteren naar alle verhalen die je met je hebt meegebracht.

We zullen je missen en zijn dankbaar dat we deel mochten uitmaken van jouw leven.

Dank je wel, Marcel, voor alles wat je was – en altijd zal blijven – voor ons.

 François Dumont - Debussy - Clair de lune

VOORBEDEN: BLIJVEN DELEN

 Ilke

Voor mensen
die wel over water willen lopen
om elkaar te vinden
en de hand te reiken.

Voor mensen
die samen blijven breken,
blijven delen
met de moed der hoop,
drinkend van het levenswater
op weg naar morgen.

Voor mensen
die met angst in het hart
het onmogelijke proberen
die het brood blijven breken
en de beker blijven heffen
tegen de vernieling in.

Voor mensen
die blijven werken
voor gerechtigheid en vrede
geen verte te ver
geen zee te hoog!

Jan van Opbergen

TAFELGEBED WOORDELOOS AANWEZIG

 Jef

Hoe zullen wij
met elkander spreken
nu jij alleen maar
woordeloos aanwezig
bent in ons midden?

Hoe wijds
is de leegte,
hoe diep
de afgrond?

In de leegte
die je nalaat,
tastbare leegte, -
schittert je leven
als een kostbare parel
spreekt je leven
als nooit tevoren:

zorgzame nabijheid
kwetsbare tederheid
bevrijdend verzet
zachtheid en goedheid
hunkering en verlangen

Zo wordt jij voor ons
meer en meer
gebroken brood
dat onze honger stilt
heuvels van gerechtigheid.

Zo wordt jij voor ons
meer en meer
verschonken wijn
dat onze dorst stilt
bergen van vrede.

Zo delen wij samen
meer en meer
het ene leven
waarin jij ons voorgaat
teruggekeerd naar de bron
van alle barmhartigheid,
het leven gevend water, -
ik in U,

U in mij,
niemand kan ons scheiden.

In liefde geborgen,
gered van de afgrond
spreken wij met elkaar
in herinneringen
innerlijke taal,-
taal
van binnen,
taal
van leven.

Jef Wauters

ONZE VADER

COMMUNIE

Wie het brood breekt
ontsteekt een vuur van liefde,
een ontembaar engagement.

Wie het brood breekt
overschrijdt elke grens,
vindt en ontmoet de ander,
verbindt alle mensen op aarde
tot één wereldgemeenschap.

Jef Wauters

♪ Communiemuziek
Andrew Lloyd Webber - Pie Jesu

SLOTWOORD DOOR ZIJN BROER GILBERT

 Gilbert

Dag broer,

Jij ligt nu daar. Ik sta hier. Dat was niet onze afspraak. Dikwijls herhaalde je " ik begraaf jullie allemaal".

Toen een goeie maand geleden het zware woord "kanker" viel was uw reactie: Ik ben dankbaar voor het leven dat ik gehad heb. Ik ben 88. Ik heb kunnen doen wat ik altijd gewild heb. Ik ben nooit in een ziekenhuis geweest tenzij om mensen te gaan bezoeken. Ik ben er klaar voor. Wij niet. Wij bleven hopen op een gunstige kentering die er uiteindelijk niet kwam.

Bij een gesprek over een mogelijk afscheid vroeg ik hem wie ik allemaal moest verwittigen. Zijn reactie: jullie doen maar. Ik stelde een mededeling voor in De Standaard. Dat is goed maar hou alles zo sober mogelijk en zet ook een bericht in De Morgen, een kenmerkende uiting van zijn maatschappelijke visie.

88 jaar geleden werd Marcel geboren in het dorpje Onze-Lieve-Vrouw Lombeek, gelegen in het Toscaanse Pajottenland.

Hij was de eerste in het gezin, 4 jaar later onze Jan en opnieuw 4 jaar later, tot grote ontgoocheling van ons mama, ik als derde jongen. Van geboortepanning gesproken.

Op aanraden van de broer van ons mama, onze nonkel - priester in het Brusselse was hij op internaat in het Klein Seminarie in Mechelen.

Hij was 14 toen ons mama op 40-jarige leeftijd overleed.

Vanaf dan bood hij Jan en mij een houvast dat wij door het verlies van ons mama verloren hadden.

Ik was 10 toen ik op hetzelfde internaat terecht kwam. Jan was er intussen ook. Marcel zorgde voor ons en trachtte ons discipline bij te brengen, iets wat voor onze Jan zeker niet overbodig was.

Geïnspireerd door zijn nonkel die intussen evenals zijn zus, ons mama, ook op 40-jarige leeftijd overleden was, koos hij voor een opleiding als priester.

Onze nonkel was parochiepriester in Molenbeek en tevens wat men toen noemde "bestuurder van de sociale werken van het arrondissement Brussel", een priesterschap gekoppeld aan een uitgesproken sociaal-menselijk engagement.

Zijn ingesteldheid kreeg Marcel mee van onze papa, een kleine boer met veel gezond boerenverstand, die ons voorhield " heb respect voor iedereen, behandel iedereen gelijk, de functie is niet belangrijk, wel de

mens die de functie uitoefent". In zijn taal plastisch uitgedrukt "een koning doet best ook regelmatig zijn behoefte".

Onze Marcel had moeite met hiërarchie vooral als die inhoudsloos bleek te zijn, iets wat in het instituut kerk nog al eens voorkwam. Dat was het geval in zijn eerste functie :onderpastoor in Hoeilaart. Een autoritaire pastoor zorgde ervoor dat hij spoedig uitkeek naar een alternatief.

Zo kwam hij in Jette terecht. Daar kreeg hij ademruimte en mogelijkheid voor eigen initiatief. Zijn aanwezigheid en inbreng in de gezinsgroepen heeft een vriendschapsband gecreëerd die tot op vandaag stand houdt.

Vervolgens werd het Kessel-lo, de Don Boscoparochie, waar hij pas echt zijn draai heeft gevonden.

Net als zijn nonkel-priester die indertijd mocht genieten van opgenomen te zijn in een Molenbeeks gezin, werd onze Marcel in Kessel-lo ook een Van Doninck. Hun gezin werd zijn ankerpunt, zo ontzettend belangrijk in een bestaan als priester.

Hij verdiepte zich in de analyse van de Geschriften en Evangelien en ontdeed en van hun historische context.

Hij kwam tot het inzicht dat deze teksten in wezen niet zozeer duiden op het nastreven van een relatie tussen de mens en een niet vatbare, transcendentale Godheid. Maar dat zij een leidraad aanbieden voor het laten groeien in elke mens van het beste van zichzelf, het goddelijke en dat in relatie met zijn medemens.

Het viel hem dan ook zeer zwaar dat wereldleiders van allerlei allooi zich op dezelfde boodschap beroepen om het slechtste en meest ongoddelijke te veroorzaken

Geïnspireerd door zijn visie zette hij zich in voor Christenen voor het socialisme en werd hij gevangenisalmoezenier. Bezoek de gevangenen, een christelijke deugd.

In zijn vieringen bracht hij dezelfde boodschap in verstaanbare mensentaal.

Veel kindjes heeft hij gedoopt, vaak in familiekring tot nog een paar maand geleden de doop van een achterkleinkind in onze familie.

Vele huwelijken heeft hij ingezegend, weliswaar zonder waarborg op duurzaamheid.

Vele malen is hij voorgedaan bij een afscheid en gaf houvast en troost aan de nabestaanden.

Hij deed dit ook op de voor hem moeilijkste momenten zoals bij het afscheid van onze zoon Pieter, zijn petekind en bij het afscheid van zijn lief schoonzusje.

Maar hij was ook de levensgenieter die volop kon genieten van reizen en van familiebijeenkomsten, het straalde van hem af zoals je kan zien op de foto van zijn gedachtenisprentje.

Hij kon goed om met groot en klein en kon op boeiende wijze vertellen in een begrijpbare taal op een manier zoals hij het begrepen had uit zijn visie op de historische Jezus.

Onze Marcel, de ons van onze familie, van de familie Van Doninck en van uw allen, is nu in de hemel. Niet in een onwezenlijke en onvatbare hemel maar in de hemel van onze en uw herinneringen.

Uw broertje Gilbert

AFSCHEID

 Jef

Marcel,
je maakte je zorgen
over onze kantelende wereld
en de richting waarin ze draait.

Het is alsof het woord
dat jou zo dierbaar was
geen richting meer geeft.

Toch durven wij geloven
in wat Johannes schrijft
dat de duisternis het licht
niet in haar macht krijgt

Daarom Marcel
stellen wij bij dit afscheid
niet alleen jou aanwezig
maar ook het visioen
waaraan jij hebt meegewerkt
en dat ons blijft uitdagen.

DAN ZAL IK LEVEN

📖 Jef

Het zal in alle vroegte zijn
als toen.

De steen is weggerold.
Ik ben uit de grond opgestaan.
Mijn ogen kunnen het licht verdragen.
Ik loop en struikel niet.
Ik spreek en versta mijzelf.
Mensen komen mij tegemoet -
wij zijn in bekenden veranderd.

Het zal in alle vroegte zijn
als toen.

De ochtendmist trekt op.
Ik dacht een dorre vlakte te zien.
Volle schoven zie ik, lange halmen, aren
waarin de korrel zwelt.
Bomen omranden het bouwland.
Heuvels golven de verte in,
bergopwaarts, en worden wolken.

Daarachter,
kristal geworden, verblindend,
de zee die haar doden teruggaf.

Wij overnachten in elkaars schaduw.
Wij worden wakker van het eerste licht.
Alsof iemand ons bij naam en toenaam
heeft geroepen.
Dan zal er nieuw leven zijn.
Dan zullen wij leven.
Dan zal ik leven.

♪ *Arvo Pärt - Spiegel im spiegel*